

клієнтів, банків та економіки є очевидними. Для клієнтів це зручність і доступність фінансових послуг через мобільні додатки, зниження витрат і можливість швидкого отримання кредитів. Для банків інновації дають змогу знизити витрати, підвищити ефективність і залучити нових клієнтів, пропонуючи зручніші послуги. Для економіки загалом інновації сприяють розвитку конкуренції, знижують вартість послуг і стимулюють інвестиційну активність, що позитивно впливає на економічне зростання.

Висновки. Інновації є незамінним інструментом для підтримки конкурентоспроможності та розвитку банківської системи. Впровадження нових технологій дає змогу банкам підвищити ефективність обслуговування клієнтів, зменшити витрати й забезпечити більш високу безпеку операцій. Проте важливо враховувати ризики, пов'язані зі впровадженням нових технологій, зокрема в аспектах кібербезпеки та стабільності фінансової системи. Успішний розвиток банківської системи вимагає інтеграції традиційних банківських послуг із сучасними інноваційними технологіями, що дає змогу значно покращити якість послуг і задоволення потреб клієнтів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Офіційний сайт АТ КБ «Приват Банк». URL: <https://privatbank.ua> (дата звернення: 24.04.2025).
2. Офіційний сайт IBM Watson. URL: <https://www.ibm.com/watson> (дата звернення: 24.04.2025).
3. Офіційний сайт DiViPay Weel. URL: <https://letsweel.com/about> (дата звернення: 24.04.2025).
4. European Central Bank. URL: <https://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html> (дата звернення: 24.04.2025).
5. Equifax price target raised to \$277 from \$250 at Oppenheimer. *Revolut*. URL: <https://www.revolut.com/> (дата звернення: 24.04.2025).
6. URL: <https://markets.businessinsider.com/news/stocks/equifax-price-target-raised-to-277-from-250-at-oppenheimer-1034614790> (дата звернення: 24.04.2025).

Поліщук Н. В.

д-р екон. наук, професор,
професор кафедри фінансів і банківської справи
Донецького національного університету імені Василя Стуса

Божик Я. Р.

бакалаврант ОП «Фінанси,
банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Донецького національного університету імені Василя Стуса

ПРОЦЕНТНА ПОЛІТИКА БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТАВОК ЗА КРЕДИТАМИ І ДЕПОЗИТАМИ

Вступ. Облікова ставка є одним із монетарних інструментів, за допомогою якого Національний банк України встановлює для банків та інших суб'єктів

грошово-кредитного ринку орієнтир щодо вартості залучених і розміщених грошових коштів на відповідний період. Це дає уявлення про те, скільки насправді коштують гроші та яку вартість вони мають на цей момент.

Метою дослідження є визначення особливостей формування процентної політики банківського сектору в умовах невизначеності.

Основна частина. Облікова ставка визначається після всебічного і комплексного макроекономічного аналізу економіки держави, зовнішньоекономічних факторів і внутрішньої ситуації в країні. Також проводиться фінансовий моніторинг. На рис. 1 наведено динаміку облікової ставки НБУ протягом 2020–2024 рр.

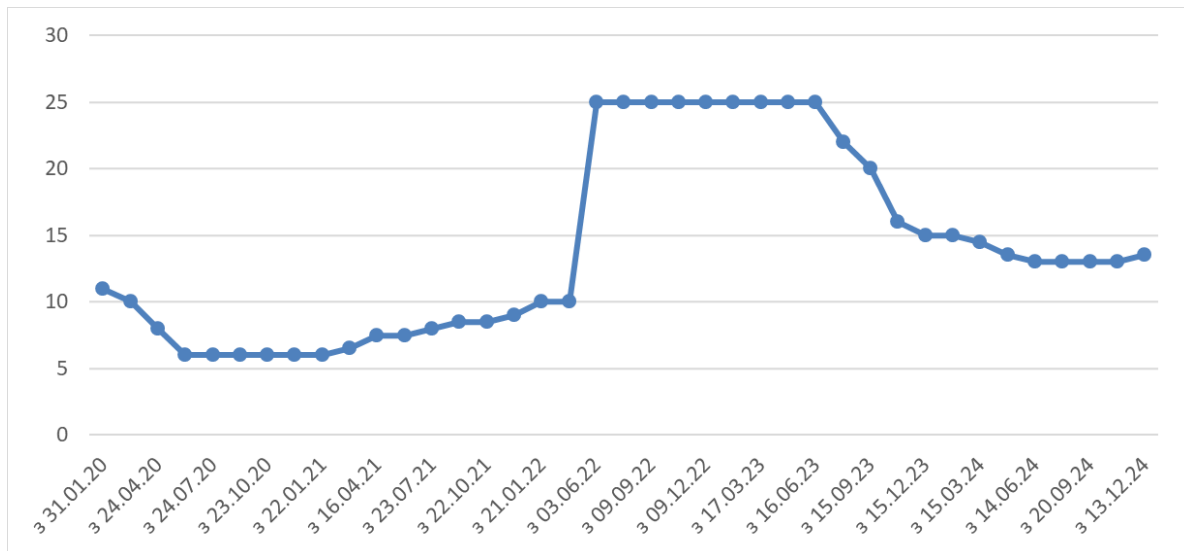

Рисунок 1 – Динаміка облікової ставки НБУ протягом 2020–2024 рр.
Джерело: побудовано на основі [1]

Високі процентні ставки є результатом спроби збереження фінансової стабільності та контролю інфляції. Однак це також може впливати на вартість кредитів та інвестиційну активність в економіці. Це регулювальний механізм, який впливає на рівень кредитування, інвестицій та споживчу активність. Застосування різних сценаріїв визначення процентних ставок дає змогу підтримати розвиток кредитування й відновлення економіки без додаткових ризиків для цінової та фінансової стабільності.

У контексті України важливо враховувати не лише внутрішні, але й зовнішні фактори, як-от міжнародні фінансові ринки, обмінні курси, зовнішньоекономічна конкуренція та зовнішньополітична ситуація. Інтеграція у світову економіку потребує розуміння та адаптації монетарної політики до глобальних тенденцій. Облікова ставка є провідним фактором регулювання НБУ національною економікою. Завдяки її зміні перспективи фінансового ринку загалом визначають як у короткочасній, так і в довгостроковій перспективі. Підняття облікової ставки насамперед застосовують для стримання інфляції, що поступово і проводилося в Україні з III кварталу 2020 р. Проте з ескалацією воєнних дій комерційні банки значною мірою скоротили обсяги кредитно-грошових операцій на внутрішньому ринку.

Динаміка процентних ставок за кредитами і депозитами протягом 2020–2024 рр. наведена на рис. 2.

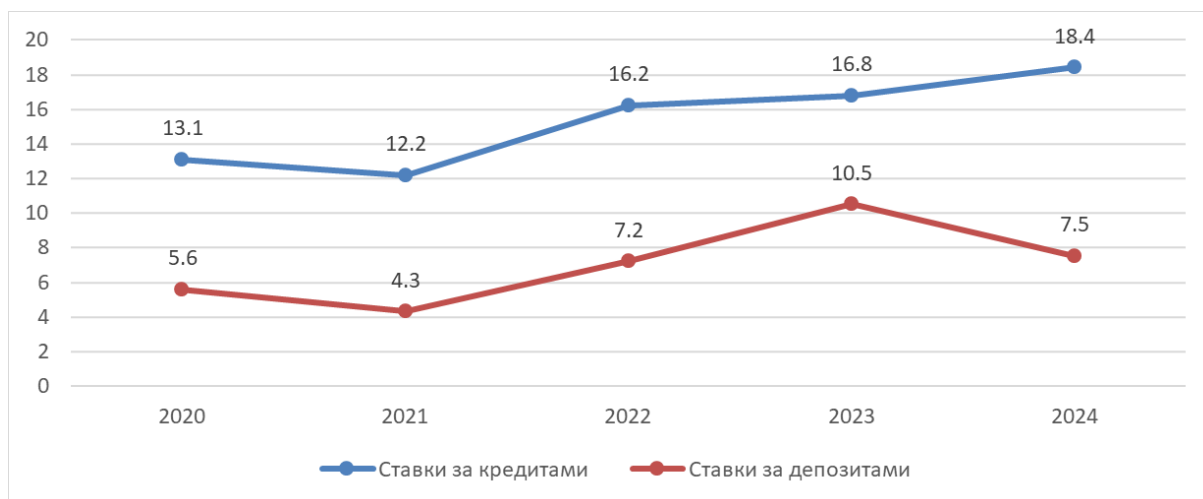

Рисунок 2 – Динаміка процентних ставок за кредитами і депозитами протягом 2020–2024 рр.
Джерело: побудовано на основі [1]

Із 2021 р. ставки за кредитами демонструють стійке зростання, що зумовлено підвищенням облікової ставки НБУ, інфляційним тиском і зростанням ризиків кредитування. Ставки за депозитами також коливалися, зокрема протягом 2022–2023 рр. спостерігається зростання ставок за депозитами для стимулювання заощаджень населення. Проте у 2024 р. знову відбувається зниження, що пов'язано зі зменшенням облікової ставки НБУ.

Монетарна політика НБУ в останні роки спрямована на баланс між фінансовою стабільністю та підтримкою економічного зростання. Високі процентні ставки використовувалися для боротьби з інфляцією та зміцнення курсової стійкості, однак вони також вплинули на вартість кредитів і доступність фінансування. Поступове зниження ставок свідчить про перехід до більш гнучкої політики, яка сприятиме економічному відновленню.

Висновки. Монетарна політика НБУ протягом 2020–2024 рр. спрямована на баланс між фінансовою стабільністю та підтримкою економічного зростання. Високі процентні ставки використовувалися для боротьби з інфляцією та зміцнення курсової стійкості, однак вони також вплинули на вартість кредитів і доступність фінансування. Поступове зниження ставок свідчить про перехід до більш гнучкої політики, яка сприятиме економічному відновленню. Водночас важливим залишається врахування як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, що визначатимуть подальшу динаміку фінансового ринку України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національний банк України: вебсайт. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 18.03.2025).
2. Поліщук Н. В., Каськова І. Г. Кредитування аграрних підприємств: зб. наук. матер. II Всеукр. наук.-практ. конф. «Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України» (м. Вінниця, 25 квітня 2024 р.). Вінниця. 2023. С. 23–25.